

תוכן עניינים

272	קידוש לבנה	11	מנחה לערב שבת
277	תפילת שלש רגלים	38	קבלת שבת
285	סדר נטילת לולב	49	ערבית לשבת ויום טוב
285	הלל	69	תיקוני שבת
293	שיר של יום	71	סדר קידוש לליל שבת
300	סדר הוצאת ספר תורה ליום טוב	76	ברכות השחר
308	סדר הזכרת נשמות	85	תפלת השחר
311	מוסף לשלש רגלים	102	שחרית לשבת ויום טוב
324	תפילת טל	160	סדר הוצאת ספר תורה לשבת
326	תפילת גשם	168	ברכת החודש
329	סדר ברכת כהנים	171	מוסף לשבת
331	סדר קידוש לליל שלש רגלים	187	סדר קידושא רבא ליום שבת
334	סדר קידושא רבא לשלש רגלים	190	מנחה לשבת ויום טוב
335	ספירת העומר	211	סדר סעודה שלישית
345	ברכי נפשי	212	פרקי אבות
347	הושענות	246	ערבית למוצאי שבת
349	סדר הקפות לשמחת תורה	268	סדר הבדלה

פתח דבר

בשמחה ובהודיה לה' יתברך הנני שמח להגיש לפני הציבור את הסידור 'טעמו וראו', ובו פירושים מתורת החסידות על מילות התפילה.

את ההשראה לסגנון הסידור שאבתי מפתגמו של רבי יצחק אייזיק מהומיל שאמר (רמ"ח אותיות אות קפח) "הזוהר שופע לתוך הקבלה, הקבלה שופעת לתוך החסידות, והחסידות לתוך התפילה", היינו שהתפילה כולה בעצם מלאה שפע גדול של דברי חסידות.

בספר הזה ביקשנו להראות את החיבור בין לימוד החסידות לתפילה עצמה, שלא תהיה הפרדה ביניהם. וזה עניינה של התפילה על-פי החסידות, מה שנקרא 'עבודת התפילה' - התבוננות בפירוש מילות התפילה על-פי החסידות.

אדמו"ר"י חב"ד מדריכים אותנו לחשוב חסידות בעת התפילה, ומפליאים את מעלתה, ועד שהיא חשובה יותר מתפילה עם כוונות האריז"ל, כפתגמו של הרבי מהר"ש (תורת שמואל תרל"ח עמ' תנב): "יש שאינו מחשב רק פירוש התיבה, ויש מחשב על דרך כוונות האריז"ל, ויש מחשב על דרך החסידות, שהוא גדול יותר".

אף שאין תחליף ללימוד אריכות הביאור במאמרי החסידות עצמם, שזוהי דרכה של חב"ד, רצינו להביא טעימה מפירושי החסידות, בבחינת 'טעמו וראו'. על כן הפירושים נכתבו בלשון קצרה ובסגנון תמציתי. עם זה ציינו מקור לכל פירוש ופירוש, למי שמבקש לעיין באותיות הרב ולדייק בהן, וכן להרחבת הביאור ולהתבוננות מעמיקה יותר בו.

נוסף על פירוש המילים הבאנו הסברים להבנת מהלך התפילה על-פי החסידות, כמו הקשר בין קטעי התפילה או בין פסוקים, וכמו-כן ביאור עניינים כלליים, כמו ענין ברכות השחר, ענין הקרבנות וכו', וכן ביאורים על כללות עבודה התפילה על-פי החסידות.

ביאורי החסידות על קטעי התפילה רבים הם והשתדלנו להביא ביאורים רבים ככל האפשר, ובעיקר את אלו המעוררים ומלהיבי הנפש, אך מובן שאין זה ממצה את הכל. בקטעי תפילות החוזרים כמה פעמים הובאו מקצת מהביאורים בכל מקום.

תודה מיוחדת להרה"ח הרב אלתר-אליהו פרידמן שיחי', משלוחי הרבי לאה"ק, שליווה והדריך אותי לאורך כל החיבור, והעיר הערות חשובות ומאירות. יאריך ה' ימיו בטוב ובנעימים.

ותודה עמוקה להרה"ח הרב משה שילת שיחי', ולכל הצוות הנכבד של 'מעיינותיך', על הכנת הספר לדפוס, ההגהה המדוקדקת, וההפצה לרבים. זכות הרבים תעמוד להם בכל.

תודות רבות לאימי מורת, אסנת־דינה בת שמחה סימי שתחי', "שכל מה ששלי שלה הוא", ויהי רצון שתרווה נחת מכל ילדיה וצאצאיה, מתוך בריאות הנפש והגוף, לאורך ימים ושנים טובות.

ובעיקר העיקרים הנני תפילה שבזכות הלימוד והתפילה של רבים בחיבור זה יוחש בואו של מלך המשיח בפועל ממוש, כמאמר הבעל־שם־טוב (כתר שם טוב סי' א) "שאלתי את פי המשיח אימת אתי מר, והשיב לי, בזאת תדע, בעת שיתפרסם לימודך ויתגלה בעולם ויפוצו מעיינותיך חוצה".

שי עזרן

עיר הקודש צפת

הקדמה

בין תפילת השבת לתפילת ימי החול

אם נשווה את נוסח תפילת שמונה-עשרה של יום חול לנוסח התפילה של שבת, נראה כי שלוש-עשרה ברכות הבקשות פינו את מקומן לברכה מרכזית אחת. בברכה הזאת, השונה בכל אחת מארבע התפילות, אנו מדברים על השבת ועל דבקונו בה'. בסופה של הברכה מופיעות בקשות, אך שלא כבימי החול, אנו מבקשים על צורכי הנשמה בלבד.

הנוסח השונה מבטא את השינוי הפנימי שחל בנשמה. ביום השבת אנו קרובים אל ה', ולכן גם תוכן התפילה שונה. אדמו"ר הזקן מלמד אותנו על כך, באמצעות משל:

ובזה יובן מאמרם ז"ל: "אינו דומה בן כפר שראה את המלך לבן כרף שראה את המלך" (ראה חגיגה יג,ב). כי הנה בן כפר בהיותו בתכלית השפלות בערף מלאכתו בכפר, בחרישה וזריעה כו', כשבא לעיר המלוכה וראה גדלת המלך ורכבו ופרישיו, הנה ישתומם כשעה חדא ויתבטל ממצויאותו מפני גדל ההבדל שבין שפלות ערכו לגדל מעלת רוממות המלך. אבל בן כרף שרגיל במלך ואנשי העיר השרים הגדולים, לא יפלא בעיניו כל כך רוממות גדלתו.

אך בזאת יתרון מעלתו על בן כפר, בהיותו מכיר ביותר גדלות המלך, ובחינת בטולו לגביו הוא בבחינת פנימיות המלך ביותר. מה שאין בן כפר, שאיננו מכיר אלא שהמלך מבדל בערף מערף שפלותו, ולא שיכיר במהות המלך...

בן הכפר בהלם מוחלט. הפרשים, המרכבות, המדים המצוחצחים ומגדלי העיר מסחררים אותו. הוא מרגיש קטן כליכך לעומת המלך הגדול כליכך. במבט ראשון נראה כי בן הכפר שרוי בהתפעלות גדולה יותר מבן הכרך, האדיש למראות, אך מבט מעמיק מגלה לנו כי ההתפעלות הגדולה שלו ירודה באיכותה.

בן הכפר מסוחרר כל-כך, עד שאיננו יכול לחשוב מה עובר בראשו של המלך, מהם תפקידיו והאם הוא ממלא אותם בהצלחה. הוא אינו חושב כלל על ההיבטים האלה, אלא על העושר והגדולה שנחשפו לפניו. לעומתו, בן הכרך, דווקא מפני שאינו מתפעל מן ההדר, מסוגל לחשוב על 'פנימיות המלך' ולהתפעל מדברים עמוקים יותר מצבע הבגדים ויופי הסוסים.

ועל דרך כל זה יובן גם כן בעבודת ה' למטה בכנסת ישראל, שיש הפרש גדול בין ימי החל לימי השבת, בהיות שאנו אומרים בשבת "ישבעו ויתענגו מטובך", וכן "אז תתענג על ה'" (ישעיה נה,ד). ויש להבין, למה אין אומרים זה גם בימות החל.

אך הענין הוא, דבימי החל העקר הוא המעשה, "היום לעשותם", והוא הברורים, ומי שפטר בערב שבת ישמח ויתענג על ה' ביום השבת אחרי כלות המעשה הטוב.

ולכך, עקר הענין של התפלה בשבת הוא הענג שיתענג על ה', ולא העבודה, מה שאין כן בימי החל עקר הענין של התפלה הוא שפיכת הנפש וכלותה בבחינת מרירות, בכדי לעבוד עבודת ה' בכל היום ב"סור מרע ועשה טוב".

והינו גם כן כענין הנ"ל, שאינו דומה כן כפר וכו'. בהיות שאנו אומרים בפסוקי דזמרה ובכרפת יוצר אור, איך שהמלאכים והאופנים אומרים ברעש גדול, וזהו כבן כפר שראה את המלך, לפי שמתבטלים ממציאיותם כשמשגינים התחדשות הבריאה מאין ליש. אבל בשבת - "ישבעו ויתענגו מטובך", כבן כרך שראה את המלך, שאינו מתבטל כל כך ברעש, אלא מתענג מזיו הוד פנימיות המלך...

בימי החול אנחנו רחוקים. זמן התפילה הוא זמן העבודה שבלב, שבה אנו משתוקקים ומתגעגעים לה'. הגעגועים הללו, כמו כל געגוע, מתבטאים בצביטה בלב. ההתפעלות בתפילת החול היא מכך שחשבנו בכלל על ה'. שהצלחנו להרפות לרגע את האחיזה בעולם הזה, ונזכרנו בנוכחותו של ה'.

בתוך חיינו. תפילה והתפעלות כאלה מכוונות אותנו לקראת המשך היום. לאחר תפילה שכזאת אנו דרוכים לעבוד את ה' בקיום המצוות ובהימנעות מעבירות.

כמו בן הכפר, טווח הראייה שלנו מוגבל. איננו מרגישים את הקרבה לה', אלא את הריחוק והגעגוע. ההתפעלות בתפילה גורמת לנו להיות נאמנים לה' ולעבוד את עבודתנו נאמנה. מרחוק.

לעומת זאת, תפילת השבת אינה מלאה התפעלות מכך שנזכרנו בה'. נוכחותו של ה' כמעט מובנת מאליה - כבן כרך שרגיל לראות את המלך והדרו. ההתרגשות בתפילת השבת היא מרבדים עדינים ועמוקים יותר, אנו מתענגים מקרבתו של הקב"ה. התוצאה של חוויה כזו, איננה מכוונת לתכלית מוגדרת, כמו עשייה ועבודה, אלא לשמחה ואושר כשהם לעצמם.

ממשיך אדמו"ר הזקן ואומר:

ובכל זה יובן מאמרם ו"ל, "שמש בשבת צדקה לעניים, כמו שכתוב (מלאכי ג, ב): "שמש צדקה ומרפא בכנפייה" (הענין ח, ב). דהנה כתיב, "כי חולת אהבה אני" (שיר השירים ב, ה). פרוש, בהיות כי בימות החל עקר ענין התפלה הוא בלות הנפש מחמת הרחוק מה', בכחינת חולת אהבה, כמו אדם שחפץ ומשתוקק באיזה דבר חמדה ואיננו משיגו, שיחלה ללבו, כמו שכתוב: "תוחלת ממשכה מחלה לב" (משלי יג, ב), אבל בשבת שהוא מתענג על ה', הרי זה רפואה לחלי האהבה, באדם שהשיג מה שחשקה נפשו, שירפא חלי לבו, כי מה שמתענג בו הוא רפואה. ונמצא התענוג הזה רפואה, ולא בשאר תענוג. כמו בן הענג בשבת בחינת רפואה הוא לכנסת ישראל, לאותו הצער והמרידות שבימי החל בעבודתו.

(על פי סידור עם דא"ח ד"ה והיה מדי חודש בחדשו)

מנחה לערב שבת

אומרים הודו בכל ערב שבת קודם מנחה
לכד כשחל יום טוב או חול המועד בערב שבת - אין אומרים הודו:

הוֹדוּ לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ, כִּי לַעֲוֹלָם חֲסָדוֹ: יֹאמְרוּ גְאוּלַי יְיָ, אֲשֶׁר גָּאֲלָם
מִיַּד-צָר: וּמֵאֲרָצוֹת קִבְּצָם, מִמִּזְרַח וּמִמְעַרְב, מִצָּפוֹן וּמִיָּם:
תָּעוּ בְּמִדְבַר בְּיַשְׁמֹן דֶּרֶךְ, עִיר מוֹשָׁב לֹא מִצְאוּ: רַעֲבִים גַּם-
צְמָאִים, נַפְשָׁם בָּהֶם תִּתְעַטֵּף: וַיִּצְעְקוּ אֶל-יְיָ בְּצָר לָהֶם,¹
מִמִּצְוֹקוֹתֵיהֶם יִצְלָם: וַיְדַרְיָם בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, לְלַכֵּת אֶל-עִיר מוֹשָׁב:
יודו לַיהוָה חֲסָדוֹ, וְנִפְלְאוֹתָיו לְבָנֵי אָדָם: כִּי-הִשְׁבִּיעַ נַפְשׁ שִׁקְקָה, וְנַפְשׁ
רַעֲבָה מְלֵא-טוֹב:⁴ יִשְׁבִּי חֲשֹׁךְ⁵ וְצִלְמוֹת⁶, אֲסִירֵי עֵנִי וּבְרָזֶל: כִּי-הִמְרוּ
אֶמְרֵי-אֵל, וַעֲצַת עֲלִיּוֹן נֶאֱצוּ: וַיִּכְנַע בְּעַמָּל לָבָם, כְּשָׁלוּ וְאִין עֲזָר:

טעמו וראו

משתוקקת ורעבה לאלוקות, ובשבת ישנה התעוררות אהבה מלמעלה לדבקה בו יתברך. אך התעוררות אהבה זו באה רק למי שיש לו גם בימי החול מעט מקדושת שבת, והיא האמונה שמלוא כל הארץ כבודו. (מאמרי אדמו"ר הזקן הקצרים עמ' רסח)

5. יושבי חושך - אלה המוסרים עצמם ללימוד התורה בלי להתמסר גם לעבודת התפילה, כי על ידי לימוד התורה הם "שומעים" על החושך וההעלם על אלוקות הקיים בעולם, אבל בחרים לשבת בתוך החושך, בלי לשבור אותו על ידי עבודת התפילה. (ספר השיחות תש"ה עמ' פג)

6. יושבי חושך וצלמות - אלה השקועים והמקושרים בענייני עולם הזה. (אור התורה שמות ח"ו עמ' א' אתנח)

1. רעבים גם צמאים - כשאדם רעב לדבר מאכל או צמא למושקה, זהו מפני שנפשם בהם תתעטף - מעוטף ומלובש בו ניצוצות השייכים אליו, וצריך הוא לתקנו ולהעלותו. (כתר שם טוב עמ' קי)

2. ויצעקו אל ה' - על ידי צעקה מעומק הלב והביטול וההתכללות באורי-אין-סוף, ממושכים המשכות משם הוי'. (לקוטי תורה שבת שובה סד, ד)

3. ויצעקו אל ה' בצר להם - צעקה אל מהותו ועצמותו יתברך, כי כל גילוי אור אלוקי בכל סדר ההשתלשלות אינו אלא צמצום ומקום צר לגבי העצמות. (ספר המאמרים תש"א עמ' 80)

4. כי השביע נפש שוקקה, ונפש רעבה מלא טוב - הנפש במשך ששת ימי החול

וַיִּזְעְקוּ אֶל־יְיָ בְּצַר לָהֶם, מִמַּצְקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם: יוֹצִיאֵם מִחֹשֶׁךְ וְצַלְמוֹת וּמוֹסְרוֹתֵיהֶם יִנְתֵק: יוֹדוּ לַיְיָ חֶסֶדּוֹ, וְנִפְלְאוֹתָיו לְבְנֵי אָדָם: כִּי־שֹׁפֵר דִּלְתוֹת נְחֹשֶׁת, וּבְרִיחֵי בְרוֹז גִּדְע: אֲוִילִים מִדְּרָךְ פִּשְׁעָם,¹ וּמַעֲוֹנֹתֵיהֶם יִתְעַנּוּ: כָּל־אֹכֵל² תִּתְעַב נִפְשָׁם,³ וַיִּגְיעוּ עַד־שַׁעֲרֵי מוֹת: וַיִּזְעְקוּ אֶל־יְיָ בְּצַר לָהֶם, מִמַּצְקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם: יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּרְפָּאֵם, וַיִּמְלֹט מִשְׁחִיתוֹתָם: יוֹדוּ לַיְיָ חֶסֶדּוֹ, וְנִפְלְאוֹתָיו לְבְנֵי אָדָם: וַיִּזְבְּחוּ זִבְחֵי תוֹדָה, וַיִּסְפְּרוּ מַעֲשָׂיו בְּרִנָּה: יוֹרְדֵי הַיָּם בְּאֵיזוֹת⁴, עֹשֵׂי מְלָאכָה בְּמַיִם רַבִּים: הִמָּה רָאוּ מַעֲשֵׂי יְיָ, וְנִפְלְאוֹתָיו בְּמַצּוֹלָה: וַיֹּאמֶר וַיַּעֲמֵד רוּחַ סַעֲרָה, וַתְּרוּמֹם גְּלוֹיו: יַעֲלוּ שָׁמַיִם יִרְדּוּ תְּהוֹמוֹת⁵, נִפְשָׁם בְּרָעָה תִתְמוֹגֵג: יַחֲוּגוּ וַיִּנְעוּ כַּשֶּׁכּוֹר, וְכָל־חֲכֻמָּתָם תִּתְבַּלַּע⁶: וַיִּזְעְקוּ אֶל־יְיָ

טעמו וראו

4. יורדי הים אלו נשמות היורדות להתלבש בגופים, ונמצאות באניות - לשון תאניה ואניה, ענין אבל וצער, שיורדות לגופים שאינם בסביבה של בני תורה ושומרי מצווה שיש להן בזה צער, אבל ישנם העושי מלאכה גם במים רבים - אלו נשמות הצריכות לרדת לאותו ים, כדי להציל את הנשמות הללו. (כתר שם טוב הוספות סימן עד)

5. יעלו שמים ירדו תהומות - אלו העליות והירידות של הנפש בטרדות הפרנסה, שהיא בפיזור הנפש בלי מנוח כלל, הנקרא בלבול המוח והלב לגמרי. (תורת חיים בראשית סב, ב)

6. יחוגו וינעו כשכור וכל חכמתם תתבלע - אלו העוסקים בפרנסה בעומק המחשבה, ששמים כל ליבם ודעתם בפרנסה, עד שנשארים ריקם מכל אור וחיות דיראת אלקים. (דרך חיים, ביאור רבי הלל, עמ' 266)

1. אווילים מדרך פשעם - לא נאמר מפשעם אלא מדרך פשעם, הפריקת עול ולא הפשעים עצמם, ולכן אווילים הם כי לא ידעו שהדרך המביאה אותם לפשעם היא פריקת עול מלכות שמים, ולכן ומעונותיהם יתענו - רק על העוונות והפשעים עצמם עושים תשובה ולא על הפריקת עול שהיא העיקר. (לקוטי תורה בהעלותך ל, ב)

2. כל אוכל - חוכמה אלוקית, תתעב נפשם, ויגיעו עד שערי מות - מפני שהלב והמוח מקושרים בטרדות הפרנסה. (מאמרי אדמו"ר האמצעי בראשית ע"ק)

3. כל אוכל תתעב נפשם - בזמן הגלות אין ישראל יכולים להשיג מהות האלוקות, מפני חומריות גופם, כמו חולה שאף על פי שאהבתו למאכל גדולה, אינו יכול לאכול מפני רוע כליו. (מאמרי אדמו"ר הוקן תקע"ג עמ' רעג)

בצר להם, ומפצוקתיהם יוציאם: יקם סערה לדממה, ויחשו גליהם: וישמחו כִּי־ישתקו, וינחם אֶל־מחוז חפצם: יודו לַיִ חסדו, ונפלאותיו לבני אדם: וירממוהו בקהל־עם, ובמושב זקנים יהללוהו: ישם נהרות למדבר, ומצאי מים לצמאון: ארץ פרי למלחה, מרעת ישבי בה: ישם מדבר לאגם־מים, וארץ ציה למצאי מים: ויושב שם רעבים, ויכוננו עיר מושב: ויזרעו שדות ויטעו כרמים, ויעשו פרי תבואה: ויברכם וירבו מאד, ובהמתם לא ימעטו: וימעטו וישחו, מעצר רעה ויגון: שפך בוז על־נדיבים, ויתעם בתהו לא־דרך: וישגב אביון מעוני, וישם כצאן משפחות: יראו ישרים וישמחו, וכל־עולה קפצה פיה: מי־חכם³ וישמר־אלה, ויתבוננו חסדי יי:

פְּתַח אֱלֹהֵי וְאָמַר רְבוֹן עֲלֵמִין דְּאַנְתָּ הוּא חֵד וְלֹא בְּחֻשְׁבֹן⁴, אַנְתָּ הוּא עֲלָאָה עַל כָּל עֲלָאִין⁵, סְתִימָא עַל כָּל־סְתִימִין⁶, לִית

טעמו וראו

4. אנת הוא חד ולא בחושבן - בחינת המקיף, שלמעלה מעשר הספירות. (ספר המאמרים מלוקטת שרייחשון עמ' שמא)

5. אנת הוא עלאה על כל עלאין - עצמות אוריאין־סוף נעלם לגמרי, למעלה מגדר גילוי ואין העולמות יכולים לקבל אפילו הארה ממנו. (בשעה שהקדימו תער"ב ח"א עמ' קפד)

6. סתימא על כל סתימין - סתימת והעלם עצמות אוריאין־סוף נעלית מסתימת והעלם אריך ועתיק, כי אין בו גדר ידיעה כלל אפילו לא ידיעת השלילה. (מאמרי אדמו"ר האמצעי ויקרא ח"א עמ' תכא)

1. יודו לה' חסדו - הודיה על הניסים בדרך הטבע שעשה עמם, כמו חולה מסוכן ששלח ה' דברו באיזה סיבה להשתיק החולי. (מאמרי אדמו"ר האמצעי י"ד עמ' קנב)

2. נפלאותיו לבני אדם - היסוד החידוש העולם, שעל ידי זה אפשר שידוד המערכות והטבע, עשיית נפלאות לבני אדם בעולם הזה. (אגרות קודש ח"ח עמ' רמא)

3. מי - בינה, חכם - חכמה, וישמר אלה - השמירה מגיעה מספירות בינה וחכמה, כי מחכמה ובינה אין יניקת החיצונים. (תורת לוי יצחק - הערות לספר הזהר ח"ב עמ' קנב)

מחשבה תפיסא כד' כלל: אנת הוא דאפיקת עשר תקונין וקרינן להון עשר ספירן¹ לאנהגא בהון עלמין סתימין דלא אתגלון, ועלמין דאתגלון, ובהון אתכפסיות מבני נשא, ואנת הוא דקשיר לון ומיחד לון, ובגין דאנת מלגו, כל-מאן דאפריש חד מחבריה מאלין עשר ספירן, אתחשב ליה פאלו אפרש כד: ואלין עשר ספירן אנון אזלן כסדרן, חד אריד וחד קציר וחד פינוני: ואנת הוא דאנהיג לון, ולית מאן דאנהיג לד, לא לעלא ולא לתתא ולא מפל סטרא: לבושין תקינת לון², דמניהו פרחין נשמתינ לבני נשא: וכמה גופין תקינת לון, דאתקריאו גופין לגבי לבושין דמכסין עליהון, ואתקריאו בתקונא דא: חסד דרועא ימינא: גבורה דרועא שמאלא: תפארת גופא: נצח והוד תרין שוקין: יסוד סיומא דגופא אות ברית קדש: מלכות פה, תורה שבעל-פה קרינן לה: חכמה מוחא איהי מחשבה מלגו: בינה לבא ובה הלב מבין, ועל אלין תרין כתיב הנספרות לוי אלהינו: כתר עליון איהו כתר מלכות, ועליה אתמר מגיד מראשית אחרית, ואיהו קרקפתא דתפלין³, מלגו איהו שם מה (כזה יר"ד ה"א וא"ו

 טעמו וראו

1. לית מחשבה תפיסא כד - אין שום מחשבה והשגה שתופסת ומשיגה במהותך ועצמותך. (לקוטי דיבורים ח"ה עמ' 1177)
2. עשר תיקונין וקרינן להון עשר ספירן - הספירות של עולם האצילות נקראים תיקונין. ובפרטיות אלו אורות של עולם האצילות כמו שהם מלובשים בכלים, ונקראים בשם תיקונים כי על דם יתוקן אור השפע ויבוא למטה בעולם העשיה. (מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ו ח"א עמ' לח)
3. לבושין תקינת לון - לבושים אלו הן עולמות בריאה יצירה ועשיה. עולמות אלו נקראים לבושים, כי האור האלוקי בא אצלם בגילוי על ידי התלבשות בדבר המעלים. (בשעה שהקדימו תער"ב ח"ב עמ' תתנ"ה)
4. כתר... קרקפתא דתפלין - תפילין מלשון תפל וקשר, היינו שהכתר הוא זה שמקשר ומחבר את המאציל - הוא אור אין-סוף - עם הנאצלים. (אור התורה ויקרא ח"ג עמ' תתקט"ז)

ה"א) דַּאִיהוּ אַרְח אַצִּילוּת, וְאִיהוּ שְׁקִיּו דְאִילָנָא בְּדְרוּעֵי וְעַנְפוֹי, כְּמַיָּא דְאִשְׁקִי לְאִילָנָא וְאִתְרַבִּי בְּהֵהוּא שְׁקִיּו: רַבּוֹן עַלְמִין, אַנְתָּ הוּא עַלְתָּ הַעֲלוּתָּ וְסַבְתָּ הַסְּבוּת, דְאִשְׁקִי לְאִילָנָא בְּהֵהוּא נְבִיעוּ: וְהֵהוּא נְבִיעוּ אִיהוּ כְּנִשְׁמַתָּא לְגוּפָא, דְאִיהִי חַיִּים לְגוּפָא: וּבְךָ לִית דְּמִיּוֹן וְדִיּוּקְנָא מִכְּלָמָה דְלָגוּ וּלְכַר: וּבְרַאתָ שְׁמַיָּא וְאַרְעָא, וְאַפִּיקַת מְנַהֵן שְׁמַשָּׁא וְסִיְהֵרָא וּכּוּכְבָּיָא וּמְזִלָּיָא: וּבְאַרְעָא, אִילָנִין וְדִשְׁאִין וּגְנֵתָא דְעֵדֶן וְעִשְׂבִּין וְחִיּוֹן וּבְעִירִין וְעוֹפִין וְנוּנִין וּבְגִי נֶשָׂא, לְאַשְׁתְּמוּדְעָא כְּהוֹן עֲלָאִין, וְאִידָּהּ יִתְנַהֲגוּן עֲלָאִין וְתַתְּאִין, וְאִידָּהּ אֲשְׁתְּמוּדְעוּן עֲלָאִי מִתַּתְּאִי, וְלִית דִּידְעָ בְּךָ כְּלָל: וְכַר מְנַדָּ לִית יְחִוּדָא בְּעֲלָאִי וְתַתְּאִי, וְאַנְתָּ אֲשְׁתְּמוּדְעָ עַלְתָּ עַל כְּלָא וְאַדּוֹן עַל כְּלָא: וְכָל-סְפִירָא אִית לָהּ שֵׁם וְדִיעָא, וּבְהוֹן אִתְקְרִיאוּ מְלֶאכְיָא: וְאַנְתָּ לִית לָךְ שֵׁם וְדִיעָא, דְאַנְתָּ הוּא מְמַלָּא כָּל-שְׁמַהֲן: וְאַנְתָּ הוּא שְׁלִימוּ דְכְּלָהּ: וְכַר אַנְתָּ תְּסַתְּלַק מְנִיְהוּ, אֲשְׁתְּאַרוּ בְּלָהוּ שְׁמַהֲן כְּגוּפָא בְּלָא נִשְׁמַתָּא: אַנְתָּ

טעמו וראו

- עילת העילות - אור הבא בסדר השתלשלות, משם נמשכים הדברים שהולכים כסדרן בדרך הטבע. וסיבת הסיבות - אור שלמעלה מסדר ההשתלשלות, משם נמשכים הדברים שהם כעין סיבה, כמו "כי היתה סיבה מעם ה'". (ספר הליקוטין אות ת עמ' ריד)
- עילת העילות - בחינת השתלשלות, מבחינה זו באה הפרנסה באופן רגיל, זריעה וצמיחה. וסיבת הסיבות - בחינה שלמעלה מהשתלשלות, מבחינה זו באה הפרנסה בטורח גדול, כמו נסיעות ארוכות וכדומה. (ספר השיחות תש"ד תש"ה עמ' כח)
- דאיהי חיים לגופא - האור בעולם האצילות מאיר בכלים ומחיה אותם בחיות פנימית. (בשעה שהקדימו תע"ב ח"ב עמ' תתנד)
- כגופא בלא נשמתא - על ידי פגם העוונות פוגמים בכלים של עולם האצילות ומסתלקים האורות, כמו הפוגם בכלי החכמה בביטול קריאת שמע, אזי מסתלק אור החכמה השורה בכלי, כי כל כלי הוא כמו חומר המוכן לקבל בו הצורה ואם אין החומר מוכן לקבל הצורה אז הצורה מסתלקת, על־דרך אור הראיה בכלי העין. (עטרת ראש עמ' 132)

הוא חפים! ולא בחכמה ידיעה, אנת הוא מכין? ולא בבניה ידיעה: לית לך אתר ידיעה: אלא לאשתמודעא תוקפך וחילך לבני נשא, ולאחזאה לון איך מתנהג עלמא בדינא וברחמי, דאית צדק ומשפט כפום עובדיהון דבני נשא: דין איהו גבורה, משפט עמודא דאמצעייתא, צדק מלכותא קדישא, מאזני צדק תרין סמכי קשוט, הין צדק אות ברית קדש, כלא לאחזאה איך מתנהג עלמא, אבל לא דאית לך צדק ידיעה דאיהו דין, ולא משפט ידיעה דאיהו רחמי, ולא מכל-אלין מדות כלל³: ברוך יי לעולם אמן ואמן:

ידיד נפש אב הרחמן, משוך עבדך אל-רצונך, ירוין עבדך כמו איל, ישתחווה⁴ אל מול הדרך, יערב לו ידידותך, מנפת צוף וכל-טעם:

הדרור נאה זיו העולם, נפשי חולת אהבתך, אנא אל נא רפא נא לה, בהראות לה נעם זיוך, אז תתחזק ותתרפא, והיתה לה שמחת עולם:

טעמו וראו

גבול, ולא בבניה ידיעה - ולכן אי אפשר לשכלים נבראים המוגבלים לקבל ממנה איזה ידיעה והשגה. (ספר המאמרים ש"ת עמ' לד)

3. ולא מכל אלין מדות כלל - עצמות אור-אינסוף מרומם מעלה מעלה מכל שייכות למידות דאצילות. (לקוטי תורה נשא כהד)

4. ישתחווה - השתחווה עניינה ביטול פנימי. (פידור מהר"ד ח"ב בבב)

1. אנת הוא חכים - זו חכמה של עולם האצילות, ולא בחכמה ידיעה - שחכמת עולם האצילות אינה כמו החכמה הידועה לנו, שאין לנו שום ידיעה ומושג בה. מה שאין כן חכמה ידיעה היא חכמה של עולם הבריאה, בה יש לנו מושג מהמשל של כוחות הנפש. (לקוטי דיבורים ח"ה עמ' 1178)

2. אנת הוא מכין - ההבנה וההשגה באצילות היא בכחיתת אינסוף ובלי

וְתִיק יִהְיוּ רַחֲמֶיךָ, וְחוּסָה נָא עַל בֶּן אֲהוּיָךָ, כִּי זֶה כְּמֹה נִכְסוּף
נִכְסַפְתִּי לְרֵאוֹת בְּתַפְאֶרֶת עֲזֶךָ, אֵלֶּה חֲמֻדָּה לְבִי, וְחוּסָה נָא
וְאֵל תִּתְעַלֶּם:²

הַנְּגִלָּה נָא וּפְרוּס חֲבִיבִי עָלַי אֶת סִפְתֵי שְׁלוֹמְךָ, תָּאִיר אֶרֶץ מְכַבֹּדְךָ,
נְגִילָה³ וְנִשְׁמַחָה בְּךָ, מִהֵרָ אֲהוּב כִּי בָא מוֹעֵד, וְחָנְנוּ כִימֵי
עוֹלָם:

סדר קרבנות

וַיִּדְבֹר יי אֵל מֹשֶׁה לְאָמֹר: צוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִמְרַת אֱלֹהִים, אֶת
קַרְבְּנֵי לְחֻמֵי לְאִשִּׁי, רִיחַ נִיחֻחִי⁴ תִּשְׁמְרוּ לְהִקְרִיב לִי בְּמוֹעֵדוֹ:
וְאִמְרַת לָהֶם, זֶה הָאִשָּׁה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לִי, כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם,
שְׁנַיִם לְיוֹם, עֹלָה תְּמִיד: אֶת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֶּקֶר, וְאֶת הַכֶּבֶשׂ
הַשְּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבָיִם: וְעִשִּׂירִית הָאִיפָה סֹלֶת לְמִנְחָה, בְּלוּלָה
בְּשֶׁמֶן כְּתִית רְבִיעֵת הַהֵינֶן: עֹלֹת תְּמִיד, הָעֲשִׂיָה בְּהַר סִינַי לְרִיחַ
נִיחֻחַ אִשָּׁה לִי: וְנִסְכּוֹ רְבִיעֵת הַהֵינֶן לְכֶבֶשׂ הָאֶחָד, בַּקֹּדֶשׁ הַסֶּדֶךְ נִסְךְ

טעמו וראו

1. נכסוף נכספתי - משיכה של כל הלב לאלוקות, הנקראת דבקות ואין זה התלהבות. (מאמרי אדמו"ר האמצעי שמות ח"ב עמ' תרלו)
2. ואל תתעלם - מעולמות בריאה יצירה ועשייה, ומנשמות ישראל. (סידור מהר"ד ח"ב (ג))
3. נגילה - שמחה מכוסה, ונשמחה - שמחה גלויה, כך - אותיות כ"ב, בכ"ב אותיות התורה. (שם)
4. ריח ניחוחי - על ידי ההקרבה עולה ריח שיהיה נחת רוח לפניו יתברך, ואז יהיה בחינת ניחוחי, להיות נחות דרגה להשפיע טובו ואורו למטה. (לקוטי תורה תצא לה, ג)